

V Bruseli 14. júna 2024
(OR. en)

10817/24

**Medziinštitucionálny spis:
2008/0140(CNS)**

**ANTIDISCRIM 95
FREMP 291
GENDER 114
JAI 968
MI 583
SOC 435**

SPRÁVA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	10476/24
Č. dok. Kom.:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Predmet:	Smernica o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania (článok 19) – <i>správa o pokroku</i>

I. ÚVOD

Komisia 2. júla 2008 predložila Rade a Európskemu parlamentu návrh smernice Rady, ktorej cieľom je rozšíriť ochranu pred diskrimináciou na základe náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie na oblasti mimo zamestnania. Navrhovaná horizontálna smernica o rovnakom zaobchádzaní by mala doplniť existujúce právne predpisy Únie¹ v tejto oblasti a zakázať diskrimináciu z uvedených dôvodov v týchto oblastiach: sociálna ochrana vrátane sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti, vzdelávanie, ako aj prístup k tovaru a službám vrátane bývania.

---

¹ Najmä smernice Rady 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES.

V dôsledku nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009 sa na uvedený návrh teraz vzťahuje článok 19 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) (mimoriadny legislatívny postup); čiže po získaní *súhlasu* Európskeho parlamentu je potrebný jednomyseľný súhlas Rady.

Európsky parlament prijal stanovisko 2. apríla 2009² v rámci konzultačného postupu. Rada bude musieť požiadať Európsky parlament o súhlas s konečným znením.

Hoci sa o návrhu rokuje už takmer šesťnásť rokov a takmer každé predsedníctvo zaradilo tento spis do programu zasadnutia Rady, doteraz nebolo možné dosiahnuť dohodu. Najnovšia správa o pokroku³ sa predložila Rade EPSCO 12. júna 2023.

Veľmi veľká väčšina delegácií už dlho podporuje smernicu, pričom schvaľuje skutočnosť, že jej cieľom je doplniť existujúci právny rámec riešením všetkých štyroch dôvodov diskriminácie prostredníctvom horizontálneho prístupu, niektoré iné delegácie však vyjadrili obavy a požiadali o objasnenie, pokiaľ ide o vnímanú nedostatočnú právnu istotu, rozdelenie právomocí a súlad so zásadou subsidiarity a vplyv návrhu, najmä pokiaľ ide o možné finančné dôsledky.

V priebehu rokov sa niektoré časti návrhu smernice výrazne prepracovali s cieľom riešiť vyjadrené obavy, a to aj objasnením právnych povinností týkajúcich sa podstaty, ako aj rozdelenia právomocí, a do značnej miery obmedzením potenciálneho finančného vplyvu návrhu smernice.

Komisia podporuje hľadanie kompromisu, v tejto fáze však trvá na výhrade preskúmania k akýmkoľvek zmenám svojho pôvodného návrhu.

---

² Pozri dokument A6-0149/2009. Súčasný Parlament vymenoval za spravodajkyňu Alice Kuhnkeovú (SE/Zelení/Európska slobodná aliancia).

³ 9043/23. v Rade sa tiež uskutočnila diskusia o smerovaní v súvislosti s návrhom (pozri dokument 9544/23).

II. PRÁCA RADY POČAS BELGICKÉHO PREDSEDNÍCTVA

Počas belgického predsedníctva sa na návrhu intenzívne pracovalo s cieľom dosiahnuť jednomyselnosť. O návrhu sa rokovalo na troch zasadnutiach pracovnej skupiny pre sociálne otázky⁴ – trikrát na zasadnutí Coreperu⁵, ako aj na úrovni Rady. Predsedníctvo predložilo štyri súbory návrhov znenia s cieľom riešiť všetky nevyriešené obavy delegácií, najmä tie, ktoré sa týkajú právnej istoty, dodržiavania zásady subsidiarity a možného finančného vplyvu budúcej smernice⁶.

Predsedníctvo uvedené obavy riešilo takto:

1. Znenie sa preformulovalo s cieľom objasniť rozsah povinností členských štátov týkajúcich sa *primeraného prispôsobenia* pre osoby so zdravotným postihnutím (článok 4 a odôvodnenia 19a až 20d), ktoré sa majú odlišiť od povinnosti zabezpečiť prístupnosť, ktorá sa predtým vypustila.
2. *Právomoci* členských štátov v *oblasti vzdelávania*, a to aj pokiaľ ide o stanovovanie poplatkov, ako aj vekových hraníc, boli jasnejšie vymedzené [článok 3 ods. 2 písm. d) a odôvodnenie 17 g].
3. Znenie sa ďalej objasnilo odkazom na širokú diskrečnú právomoc členských štátov pri poskytovaní, obstarávaní a organizovaní služieb všeobecného záujmu, pričom sa potvrdilo, že rozdiely v poskytovaní *služieb všeobecného záujmu* medzi regionálnymi alebo miestnymi úrovňami ako také nepredstavujú diskrimináciu (článok 3 ods. 5a a odôvodnenie 11).
4. Znenie sa zmenilo tak, že sa členským štátom poskytla možnosť riešiť *demografickú výzvu* klesajúcej pôrodnosti (článok 3 ods. 4a a odôvodnenie 19-a).

---

⁴ Zasadnutia sa uskutočnili 20. februára, 14. marca a 9. apríla.

⁵ 18. apríla, 26. apríla a 14. júna 2024.

⁶ Dokumenty 5552/24, 6630/24, 7549/24 a 8616/24 (reprodukovany bez zmeny v dokumente 8616/1/24 REV 1 a s malými technickými a redakčnými úpravami v dokumente 10476/24).

5. Predsedníctvo ďalej objasnilo podmienky *rozdielneho zaobchádzania na základe veku alebo zdravotného postihnutia* (článok 2 ods. 5a a článok 2 ods. 6), ako aj odôvodnenia 14-a a 14a).
6. Predsedníctvo v rovnakom duchu objasnilo ustanovenia týkajúce sa rozdielov *v zaobchádzaní na základe veku alebo zdravotného stavu osoby, konkrétne v oblasti finančných služieb* (článok 2 ods. 7a až 7 a odôvodnenie 15ab).
7. *Lehota na transpozíciu* sa v porovnaní s predchádzajúcim návrhom skrátila na 3 roky vzhľadom na dlhšie časové obdobie, ktoré už uplynulo od vypracovania prvého návrhu, a príslušné ustanovenie bolo preformulované v súlade s existujúcou praxou (článok 15 ods. 2). *Obdobie splnenia oznamovacej povinnosti* sa však naopak predĺžilo na 4 roky.
8. Odôvodnenie 9 bolo preformulované tak, aby sa výslovne potvrdilo, že sa vykonalo dôkladné posúdenie, pokiaľ ide o zásady subsidiarity a proporcionality.
9. Vykonalo sa aj niekoľko zmien s cieľom *aktualizovať* text a zlepšiť jeho vnútornú konzistentnosť a zrozumiteľnosť.

Na zasadnutí Coreperu 18. a 26. apríla podporila veľká väčšina delegácií znenie predsedníctva a cieľ dospieť k všeobecnému smerovaniu na zasadnutí Rady 7. mája 2024. Niekoľko delegácií však požiadalo o viac času na dokončenie svojich vnútorných rozhodovacích procesov a na to, aby mali možnosť zaslať akékoľvek nevyriešené pripomienky⁷. Predsedníctvo preto cieľ rokovania na zasadnutí Rady EPSCO 7. mája zmenilo na diskusiu o smerovaní. Počas diskusie o smerovaní⁸ v Rade veľká väčšina delegácií vyzvala, aby sa počas belgického predsedníctva urýchlene dosiahla dohoda o návrhu založenom na najnovšom kompromisnom znení. Tri delegácie však trvali na svojich všeobecných výhradách.

---

⁷ Predsedníctvo nedostalo žiadne písomné pripomienky.

⁸ 9094/24.

Predsedníctvo v nadväznosti na diskusiu o smerovaní v Rade uskutočnilo dvojstranné rokovania s delegáciami, ktoré ešte stále mali nevyriešené obavy, a to v snahe nájsť riešenia a vytvoriť priestor na dosiahnutie jednomyselnosti. Smernica sa potom opäť zaradila do programu zasadnutia Coreperu 14. júna⁹. Na zasadnutí Coreperu dokázala veľká väčšina delegácií podporiť znenie predsedníctva a cieľ dospieť v Rade k všeobecnému smerovaniu, tri delegácie však stále trvali na výhradách. Ukázalo sa teda, že požadovanú jednomyselnosť stále nie je možné dosiahnuť.

III. ZÁVERY

Kompromisné znenie predsedníctva je pripojené k tejto správe. Veľká väčšina delegácií potvrdila, že toto znenie dôrazne podporuje, a vyzvala na jeho urýchlené prijatie. Komisia zdôraznila, že prijatie návrhu naďalej považuje za prioritu.

Predsedníctvo konštatuje, že súčasné kompromisné znenie, v ktorom sa zohľadňujú všetky konkrétne vyjadrené obavy a ktoré podporuje dvadsaťštyri členských štátov, ešte nezískalo jednomyselný súhlas. Vzhľadom na súčasný nárast diskriminácie a obťažovania zraniteľných skupín, ktorý poukazuje na naliehavú potrebu zabezpečiť spoločnú a horizontálnu ochranu občanov v celej Európskej únii pred diskrimináciou na základe všetkých chránených dôvodov, predsedníctvo dúfa, že v blízkej budúcnosti sa podarí získať ďalšiu podporu, aby sa dosiahla požadovaná jednomyselnosť v Rade.

---

⁹ Keďže neboli doručené žiadne ďalšie návrhy znenia, predsedníctvo nevykonalo žiadne podstatné zmeny kompromisného znenia, o ktorých sa rokovalo na zasadnutí Coreperu 18. a 26. apríla. Vykonali sa len menšie technické a redakčné úpravy (pozri dokument 10476/24).

Návrh

SMERNICA RADY

o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 19 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie¹⁰

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na súhlas Európskeho parlamentu¹¹,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

---

¹⁰ Ú. v. EÚ C , , s. .

¹¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

keďže:

- (1) Podľa článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) je Únia založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám a tieto hodnoty sú spoločné všetkým členským štátom. Podľa článku 6 ZEÚ Únia uznáva práva, slobody a zásady uvedené v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta základných práv“). Podľa toho istého článku predstavujú základné práva tak, ako sú zaručené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ako vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, všeobecné zásady práva Únie.
- (2) Právo na rovnosť pred zákonom a ochranu pred diskrimináciou pre všetky osoby predstavuje všeobecné právo uznané vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v Dohovore OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, v Medzinárodnom dohovore o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie a v paktoch OSN o občianskych a politických právach a hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, v Dohovore Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRRP), v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v Európskej sociálnej charte, ktoré podpísali všetky členské štáty. V tejto smernici, a najmä v ustanoveniach týkajúcich sa primeraných úprav, sa dodržiavajú základné zásady uznané v UNCRRP a v Dohovore Organizácie Spojených národov o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva.

- (2a) Únia je od 23. decembra 2010 zmluvnou stranou UNCRPD. Ustanovenia UNCRPD tvoria v súlade s článkom 216 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) neoddeliteľnú súčasť právneho poriadku Európskej únie a právne predpisy Únie by sa preto mali vykladať takým spôsobom, ktorý je v súlade s UNCRPD. Konkrétne je v článku 2 UNCRPD vo vymedzení pojmu „diskriminácia“ zahrnuté odmietnutie primeraných úprav a v článku 9 povinnosť zabezpečiť prístupnosť. Vo svojom oznámení s názvom „Únia rovnosti: Vo svojom oznámení s názvom „Únia rovnosti: Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030“ Komisia zdôrazňuje, že pretrvávajú nerovnosti a diskriminácia osôb so zdravotným postihnutím v oblastiach mimo zamestnania, ako je sociálna ochrana, zdravotná starostlivosť, vzdelávanie a prístup k tovaru a službám vrátane bývania, a že v týchto otázkach je potrebný ďalší pokrok v právnych predpisoch EÚ. Táto smernica prispieva k riešeniu uvedených otázok spolu s ďalšími opatreniami, ktoré sa prijali na úrovni Únie a členských štátov pri vykonávaní UNCRPD.
- (3) V tejto smernici sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú základné zásady uznané najmä v Charte základných práv. V článku 10 Charty základných práv sa uznáva právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania; v článku 21 sa zakazuje diskriminácia vrátane diskriminácie z dôvodu náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie; a v článku 26 sa uznáva právo osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia určené na zabezpečenie ich nezávislosti.
- (4)
- (5) Európska rada na zasadnutí 14. decembra 2007 v Bruseli vyzvala vo svojich záveroch členské štáty, aby zintenzívnili úsilie s cieľom predchádzať diskriminácii na trhu práce i mimo neho a bojovať proti tomuto javu.

- (5a) S cieľom vybudovať Úniu rovnosti Komisia v rokoch 2020 a 2021 prijala kľúčové stratégie a akčné plány¹², v ktorých sa podporuje zásada rovnakého zaobchádzania a ktoré prispievajú k boju proti diskriminácii prostredníctvom kombinácie cielených opatrení a uplatňovania hľadiska rovnosti vo všetkých oblastiach politiky, pričom sa poukazuje aj na význam prierezového prístupu.
- (5ab) Rada 4. marca 2022 prijala závery o boji proti rasizmu a antisemitizmu s cieľom riešiť alarmujúci nárast rasistických a antisemitských incidentov v členských štátoch EÚ¹³. Okrem toho je cieľom spoločného oznámenia Komisie Európskemu parlamentu a Rade s názvom „Nenávisť tu nemá miesto: Európa zjednotená proti nenávisti“ zintenzívniť úsilie EÚ zamerané na boj proti nenávisti vo všetkých jej formách prostredníctvom posilnenia opatrení v rámci rôznych politík. Oznámenie je predovšetkým výzvou na prijatie krokov, ktorými sa zabezpečí, že Európa bude miestom, kde všetci požívajú základné hodnoty Únie. Medzi takéto základné hodnoty a základné práva, ako sú zakotvené v článku 2 zmluvy a v Charte základných práv EÚ, patria rovnosť a nediskriminácia. Tieto hodnoty sú nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby všetci bez rozdielu mohli žiť spoločne bez strachu. Únia je odhodlaná budovať spoločnosť, v ktorej má každý rovnakú príležitosť prosperovať a môže slobodne vyjadrovať svoju individualitu. Budovanie takejto spoločnosti značne pomáha ochraňovať pred nenávisťou a neznášanlivosťou¹⁴.

---

¹² Stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, akčný plán EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025, strategický rámec pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov na roky 2020 – 2030, stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025, a stratégiu v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030. Komisia okrem toho prijala stratégiu pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života.

¹³ [pdf \(europa.eu\)](https://europa.eu)

¹⁴ JOIN (2023) 51 final, 6.12.2023

- (5ac) V reakcii na závery Európskej rady z júna 2023¹⁵ sa v oznámení Komisie s názvom „Demografické zmeny v Európe: súbor nástrojov pre opatrenia“ z 11. októbra 2023¹⁶ stanovuje komplexný prístup k demografickým zmenám, predstavuje súbor politických nástrojov, ktoré majú členské štáty k dispozícii, a členské štáty sa vyzývajú, aby ústredným prvkom politických rozhodnutí boli rovnosť, nediskriminácia a medzigeneračná spravodlivosť.
- (6) Európsky parlament vo svojom uznesení z 20. mája 2008, vo svojom uznesení z 8. septembra 2015 a vo svojom uznesení z 19. apríla 2023 vyzval na zvýšenie ochrany pred diskrimináciou v práve Európskej únie.
- (6a) Diskriminácia má vážny dosah nielen na jednotlivcov, ale aj na spoločnosť vrátane hrubého domáceho produktu, daňových príjmov a sociálnej súdržnosti. Ochrana pred diskrimináciou, ako sa stanovuje v tejto smernici, môže prispieť k zlepšeniu zdravotného stavu, výsledkom vzdelávania a zo všetkých týchto dôvodov k zvýšeniu hrubého domáceho produktu členských štátov.

---

¹⁵ Závery Európskej rady z 29. – 30. júna 2023.

¹⁶ COM (2023)577 final, 11.10.2023.

- (7) Európska komisia vo svojom oznámení „Obnovená sociálna agenda: Príležitosti, prístup a solidarita v Európe 21. storočia“ potvrdila, že v spoločnostiach, kde je každý jednotlivec pokladaný za rovnocennú bytosť, by nemali ľuďom brániť využívať tieto príležitosti žiadne umelé prekážky ani žiadna diskriminácia. Diskriminácia z dôvodu náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie môže oslabiť plnenie cieľov Únie, ako sú stanovené v zmluvách, najmä dosiahnutie vysokej úrovne zamestnanosti a sociálnej ochrany, zvyšovanie životnej úrovne a kvality života, hospodárskej a sociálnej súdržnosti a solidarity. Môže tiež podkopať cieľ odstrániť prekážky voľného pohybu osôb, tovaru a služieb medzi členskými štátmi. Európska komisia ďalej zdôraznila a zopakovala svoje odhodlanie bojovať proti diskriminácii a podporovať rovnaké príležitosti vo svojom oznámení s názvom „Nediskriminácia a rovnaké príležitosti: obnovený záväzok“. V roku 2017 Európsky parlament, Rada a Európska komisia vyhlásili Európsky pilier sociálnych práv, ktorý ako svoju tretiu zásadu zahŕňa právo každej osoby bez ohľadu na pohlavie, rasový či etnický pôvod, náboženstvo či vieru, postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu na rovnaké zaobchádzanie a rovnosť príležitostí, pokiaľ ide o zamestnanie, sociálnu ochranu, vzdelanie a prístup k tovaru a službám dostupným pre verejnosť¹⁷. Komisia vo svojom akčnom pláne, ktorým sa realizuje Európsky pilier sociálnych práv, potvrdzuje, že rovnaké zaobchádzanie a spravodlivý prístup si vyžadujú účinný, riadne presadzovaný a aktuálny právny rámec, pričom konkrétne odkazuje na túto smernicu¹⁸.

---

¹⁷ Vyhlásenie európskeho piliera sociálnych práv (2017/C 428/09) (Ú. v. EÚ C 428/10, 13.12.2017).

¹⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv [COM(2021) 102 final, 4.3.2021].

- (8) Súčasťou platných právnych predpisov Európskej únie sú tri právne nástroje založené na článku 13 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ktorý bol nahradený článkom 19 ZFEÚ, a jeden právny nástroj založený na článku 19 ZFEÚ. Prvými tromi právnymi nástrojmi sú smernica 2000/43/ES¹⁹, smernica 2000/78/ES²⁰ a smernica 2004/113/ES²¹, ktoré sú zamerané na predchádzanie a boj proti diskriminácii z dôvodu pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku a sexuálnej orientácie. Tieto nástroje preukázali význam právnych predpisov v boji proti diskriminácii. Konkrétne v smernici 2000/78/ES sa ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek a sexuálnu orientáciu. Medzi členskými štátmi však pretrvávajú rozdiely, pokiaľ ide o mieru a formu ochrany pred diskrimináciou z týchto dôvodov mimo oblasti zamestnania. Smernicou 2000/43/ES sa chránia osoby pred diskrimináciou z dôvodu ich rasového alebo etnického pôvodu v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaní, sociálnej ochrane a vzdelávaniu, zatiaľ čo smernicou 2004/113/ES sa zabezpečuje ochrana pred diskrimináciou z dôvodu pohlavia v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaní, pričom sa nevzťahuje na obsah médií a reklamy ani na vzdelávanie. Okrem týchto troch právnych nástrojov sa v smernici Rady (EÚ) 2024/1499²² stanovujú a zavádzajú normy pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie s cieľom zabezpečiť riadne presadzovanie týchto smerníc, ako aj iných smerníc v oblasti rovnakého zaobchádzania.

---

¹⁹ Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Ú. v. ES L 180, 19.7.2000, s. 22).

²⁰ Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16).

²¹ Smernica Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaní (Ú. v. EÚ L 373, 21.12.2004, s. 37).

²² SMERNICA RADY (EÚ) 2024/1499 zo 7. mája 2024 o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod, rovnakého zaobchádzania s osobami v otázkach zamestnania a povolania bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi v otázkach sociálneho zabezpečenia, ako aj pri prístupe k tovaru a službám a pri dodávaní tovaru a poskytovaní služieb a o zmene smerníc 2000/43/ES a 2004/113/ES. (Ú. v. EÚ L 2024/1499, 29.5.2024, s. 1.)

- (9) Účelom tejto smernice je preto na základe dôkladného posúdenia so zreteľom na zásady subsidiarity a proporcionality, pokiaľ ide o dôvody, na ktoré sa vzťahuje, rozšíriť mieru a formu ochrany[...] pred diskrimináciou popri zamestnaní aj na ďalšie oblasti, ktoré sa uvádzajú v tejto smernici. Právne predpisy Únie by preto mali zakazovať diskrimináciu z dôvodu náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie vo viacerých oblastiach mimo trhu práce, konkrétne prístup k sociálnej ochrane, prístup k vzdelávaniu a prístup k tovarom a službám vrátane bývania a ich poskytovanie. Služby by sa mali chápať v zmysle článku 57 ZFEÚ.
- (10) V smernici 2000/78/ES sa zakazuje diskriminácia v prístupe k odbornej príprave; túto ochranu je potrebné rozšíriť na zákaz diskriminácie vo vzdelávaní, ktoré sa nepokladá za odbornú prípravu.
- (11) Touto smernicou by nemali byť dotknuté právomoci členských štátov, najmä v oblastiach vzdelávania, sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti. Nemali by ňou byť dotknuté ani základné úlohy a široké diskrečné právomoci členských štátov pri poskytovaní, obstarávaní a organizovaní služieb všeobecného záujmu, ktoré môžu zahŕňať rôzne úrovne služieb medzi vnútroštátnou, regionálnou alebo miestnou úrovňou, napríklad v závislosti od rozdelenia právomocí v rámci členských štátov a od regionálnych a miestnych podmienok. Rozdiely v zaobchádzaní vyplývajúce z regionálnych alebo miestnych rozdielov v úrovni takýchto služieb preto nepredstavujú diskrimináciu v zmysle tejto smernice.
- (12) Diskriminácia zahŕňa priamu diskrimináciu, nepriamu diskrimináciu, obťažovanie, pokyny na diskrimináciu a odmietnutie primeraných úprav pre osoby so zdravotným postihnutím. K diskriminácii dochádza aj z viacerých dôvodov.

- (12a) Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, k diskriminácii dochádza okrem iného aj vtedy, ak sa s osobou zaobchádza nepriaznivejšie alebo ak je obťažovaná na základe vzťahu alebo domnelého vzťahu s osobami určitého náboženského vyznania alebo viery, veku, so zdravotným postihnutím a sexuálnou orientáciou alebo s organizáciami, ktoré sa venujú podpore práv takýchto osôb. K diskriminácii dochádza aj vtedy, keď sa s osobou zaobchádza nepriaznivejšie alebo ak je obťažovaná v dôsledku domnelého náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie²³.
- (12ab) Na to, aby sa zohľadnila zložitá realita prípadov diskriminácie a aby sa posilnila ochrana obetí diskriminácie, môže byť dôležité prihliadnuť na osobitné situácie znevýhodnenia vyplývajúce z diskriminácie z viacerých dôvodov vrátane prierezovej diskriminácie. Pod prierezovou diskrimináciou sa rozumie diskriminácia v akejkoľvek forme, ku ktorej dochádza na základe akejkoľvek kombinácie dvoch alebo viacerých z týchto dôvodov, a to aj vtedy, keď by tieto dôvody samostatne neviedli k diskriminácii dotknutej osoby: náboženské vyznanie alebo viera, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálna orientácia, ako aj kombinácia jedného alebo viacerých z týchto dôvodov a ktoréhokoľvek z dôvodov chránených podľa smernice 2000/43/ES, smernice 2004/113/ES alebo smernice 79/7/EHS.
- (12b) Obťažovanie je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, keďže si jeho obeť nemôžu uplatňovať prístup k sociálnej ochrane, vzdelávaniu, tovaru a službám za rovnakých podmienok ako iné osoby. Obťažovanie môže mať rôzne podoby vrátane nežiaduceho verbálneho, fyzického alebo neverbálneho správania. Takéto správanie sa môže považovať za obťažovanie v zmysle tejto smernice, ak je opakované, alebo ak je jeho povaha taká závažná, že je jeho účelom alebo účinkom narušenie dôstojnosti osoby a vytvorenie zstrašujúceho, nepriateľského, zneuct'ujúceho, ponižujúceho alebo urážlivého prostredia.

---

²³ Rozsudky Súdneho dvora zo 16. júla 2015 *CHEZ Razpredelenie Bulgaria*, C-83/14, EU:C:2015:480 a zo 17. júla 2008 *Coleman*, C-303/06, EU:C:2008:415.

- (13) Pri vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu by sa Únia mala v súlade s článkom 8 ZFEÚ zamerať na odstránenie nerovností a na podporu rovnosti medzi mužmi a ženami, najmä preto, že ženy sú často obeťami diskriminácie z viacerých dôvodov.

Pri vypracúvaní alebo preskúvaní zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení potrebných na účely dosiahnutia súladu s touto smernicou by členské štáty mali zohľadniť ich rozdielny vplyv na mužov a ženy.

- (14) Posudzovanie skutočností, na základe ktorých možno predpokladať, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, by malo byť naďalej záležitosťou vnútroštátnych súdnych alebo iných príslušných orgánov v súlade s pravidlami vyplývajúcimi z vnútroštátneho práva alebo praxe. V takýchto pravidlách sa môže najmä stanoviť, aby sa nepriama diskriminácia zistovala všetkými prostriedkami aj na základe štatistických a/alebo vedeckých zistení.

- (14-a) Rozdiely v zaobchádzaní na základe veku môžu byť za istých okolností povolené, ak sú zdôvodnené legitímnym cieľom a ak sú prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa primerané a potrebné. To môže zahŕňať obmedzený prístup k sociálnej ochrane pre osoby patriace do určitých vekových skupín alebo rozdielnosť takejto ochrany z dôvodu odlišných potrieb rôznych vekových skupín.

- (15ab) Situácia osôb rôznych vekových skupín nemusí byť porovnateľná na účely posúdenia rizika v súvislosti s určitými poisťovacími, bankovými a inými finančnými službami. To isté platí aj pre situáciu osôb s osobitnými zdravotnými problémami, ktoré môžu byť pri posudzovaní rizík v súvislosti s takýmito službami určujúcim faktorom. V tejto smernici by sa preto mali stanoviť podmienky, za ktorých sú rozdiely v zaobchádzaní v rozsahu jej pôsobnosti možné, ak sú objektívne odôvodnené legitímnym cieľom a ak sú prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa primerané a potrebné.

- (14a) Preferenčné zaobchádzanie v súvislosti so zdravotným postihnutím alebo vekom môže byť ako forma rozdielneho zaobchádzania za určitých okolností povolené, ak je objektívne zdôvodnené legitímnym cieľom a ak sú prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa primerané a potrebné. Podpora hospodárskeho, kultúrneho alebo sociálneho začlenenia osôb so zdravotným postihnutím alebo osôb patriacich do určitých vekových skupín by v tejto súvislosti mala predstavovať legitímny cieľ. Prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa, ako napr. ponuka priaznivejších podmienok prístupu pre osoby so zdravotným postihnutím alebo osoby patriace do určitých vekových skupín, by mali byť primerané a potrebné. Opatrenia súvisiace so zdravotným postihnutím alebo s vekom, ktorými sa osobám so zdravotným postihnutím alebo osobám určitého veku poskytujú priaznivejšie podmienky, než sú dostupné ostatným, ako napríklad žiadne alebo znížené poplatky za využívanie verejnej dopravy, múzeí alebo športových zariadení, sa pokladajú za zlučiteľné so zásadou nediskriminácie a nepredstavujú diskrimináciu z dôvodu zdravotného postihnutia alebo veku.
- (15)
- (15b) Je dôležité, aby zákazníci a príslušné súdne orgány a orgány pre podávanie sťažností mohli byť na požiadanie informovaní o dôvodoch, ktoré v jednotlivých prípadoch vysvetľujú rozdiely v zaobchádzaní z dôvodu veku alebo zdravotného stavu v oblasti finančných služieb. Bez toho, aby poskytovatelia finančných služieb boli povinní sprístupniť citlivé obchodné údaje, je dôležité, aby poskytnuté informácie boli užitočné a zrozumiteľné pre širokú verejnosť a aby objasňovali rozdiely medzi jednotlivými rizikami v dotknutej službe.
- (16) Všetci jednotlivci požívajú zmluvnú slobodu vrátane slobody vybrať si zmluvného partnera na transakciu. Táto smernica by sa nemala uplatňovať na hospodárske transakcie uskutočňované jednotlivcami, v prípade ktorých sa tieto transakcie vykonávajú v kontexte súkromného alebo rodinného života.

- (17) Popri zákaze diskriminácie je dôležité, aby sa dodržiavali ostatné základné práva a slobody podľa Charty základných práv a Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, okrem iného aj ochrana súkromného a rodinného života, práva starších osôb, sloboda náboženského vyznania, sloboda združovania, sloboda prejavu, sloboda tlače, sloboda informácií, zmluvná sloboda a sloboda podnikania. Touto smernicou by nemali byť dotknuté opatrenia stanovené vo vnútroštátnom práve, ktoré sú v demokratickej spoločnosti primerané a potrebné na dosiahnutie legitímneho cieľa vrátane udržiavania verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, predchádzania trestnej činnosti, ochrany zdravia a ochrany práv a slobôd iných.
- (17a) Táto smernica sa vzťahuje na uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania, pokiaľ ide o prístup k sociálnej ochrane, prístup k vzdelávaniu a prístup k tovaru a službám a ich poskytovanie v rámci právomocí Únie. Pojem „prístup“ nezahŕňa určenie, či je daná osoba oprávnená byť prijímateľom sociálnej ochrany alebo vzdelávania podľa vnútroštátneho práva a praxe, pretože za organizáciu, financovanie a obsah svojich systémov sociálnej ochrany a vzdelávania a aj za vymedzenie toho, kto má nárok na sociálnu ochranu a vzdelávanie, sú zodpovedné členské štáty.

- (17b) Sociálna ochrana v zmysle tejto smernice by mala zahŕňať sociálne zabezpečenie, sociálnu pomoc, sociálne bývanie a zdravotnú starostlivosť. Táto smernica by sa preto mala uplatňovať v súvislosti so všetkými právami, nárokmi a dávkami, ktoré sú odvodené zo všeobecných alebo osobitných systémov sociálneho zabezpečenia, sociálnej pomoci a zdravotnej starostlivosti, ktoré vyplývajú zo zákona alebo ich poskytuje priamo štát alebo súkromný subjekt. V tejto súvislosti by sa smernica mala uplatňovať na peňažné dávky, vecné dávky a služby bez ohľadu na to, či sú dotknuté systémy príspevkové. Uvedené systémy zahŕňajú napríklad oblasti sociálneho zabezpečenia vymedzené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004²⁴, ako aj systémy poskytujúce dávky alebo služby priznané z dôvodov súvisiacich s nedostatkom finančných prostriedkov alebo s rizikom sociálneho vylúčenia.
- (17f) Právomoc členských štátov týkajúca sa organizácie ich systémov sociálnej ochrany zahŕňa právomoc vytvoriť, financovať a riadiť takéto systémy a súvisiace dojednania, ako aj právomoc určiť podstatu, výšku, výpočet a trvanie dávok a služieb a stanoviť podmienky nároku na dávky a služby vrátane vekových obmedzení, ako aj upraviť tieto podmienky s cieľom zaistiť udržateľnosť verejných financií.
- (17g) Právomoc členských štátov týkajúca sa organizácie ich systémov vzdelávania a obsahu vzdelávania a vzdelávacích činností vrátane poskytovania vzdelávania osobám so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami zahŕňa právomoc vytvoriť, financovať a riadiť vzdelávacie inštitúcie, vypracovať učebné plány a rozvíjať ďalšie vzdelávacie činnosti, určiť postupy pre skúšky a stanoviť podmienky oprávnenosti vo verejných a súkromných vzdelávacích inštitúciách vrátane napríklad stanovovania poplatkov, ako aj vekových obmedzení pre školy, kurzy alebo štipendiá, študentské granty a pôžičky.

---

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, 30.4.2004, s. 1).

- (17h) Táto smernica sa neuplatňuje na otázky rodinného práva vrátane rodinného stavu a osvojenia ani na právne predpisy o reprodukčných právach. Nie je ňou dotknutá ani sekulárna povaha štátu, štátnych inštitúcií alebo orgánov, či vzdelávania.
- (18)
- (19) Podľa článku 17 ZFEÚ Únia rešpektuje právne postavenie cirkví a náboženských združení alebo spoločenstiev upravené vnútroštátnym právom členských štátov a nezasahuje doň a rovnako rešpektuje postavenie filozofických a nekonfesných organizácií.
- (19-a) Touto smernicou by nemali byť dotknuté cielené vnútroštátne opatrenia, ktoré zaručujú nediskriminačné preferenčné zaobchádzanie v súvislosti s určitými sociálnymi dávkami, pokiaľ a tak dlho, ako je to potrebné na riešenie demografickej výzvy, akou je klesajúca miera pôrodnosti, ktorú potvrdzujú presné údaje preukazujúce takýto pokles miery pôrodnosti. Takéto opatrenia môžu zahŕňať napríklad finančnú podporu alebo podporu bývania pre rodiny.
- (19a) Osoby so zdravotným postihnutím zahŕňajú osoby s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť tomu, aby sa plne a účinne zapojili do života spoločnosti za rovnakých podmienok ako iné osoby. Pojem „dlhodobé“ by sa mal v súvislosti s pojmom zdravotné postihnutie vnímať so zreteľom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, a najmä rozsudok vo veci C-395/15.

(19ab) Zásada prístupnosti je ustanovená v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. V dohovore sa v tejto súvislosti ustanovuje, že s cieľom umožniť osobám so zdravotným postihnutím, aby mohli žiť nezávislým spôsobom života a plne sa podieľať na všetkých aspektoch života, členské štáty ako zmluvné strany prijímú primerané opatrenia, ktoré zabezpečia osobám so zdravotným postihnutím prístup k fyzickému prostrediu, doprave, informáciám a ku komunikácii vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako aj k ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti, a to tak v mestských, ako aj vo vidieckych oblastiach, za rovnakých podmienok ako iným osobám.

(19b)

(19c)

(19ca) S cieľom podporiť rovnosť a odstrániť diskrimináciu by členské štáty mali podľa tejto smernice a v súlade s UNCRPD prijať všetky vhodné opatrenia na zabezpečenie primeraných úprav. Povinnosť zabezpečiť primerané úpravy za predpokladu, že tým nevznikne neúmerne zaťaženie, je už ustanovená v smernici 2000/78/ES a v UNCRPD. V súlade s týmito nástrojmi, ako ich vykladá Súdny dvor Európskej únie, „primerané úpravy“ znamenajú nevyhnutnú a adekvátnu zmenu a prispôsobenie, ktoré nepredstavujú neúmerne zaťaženie, a robia sa, ak si to vyžaduje konkrétny prípad, s cieľom zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím užívanie alebo uplatňovanie všetkých ľudských práv a základných slobôd na rovnakom základe s ostatnými. Zvyčajne sa poskytuje na individuálnom základe osobe vo forme zmien a/alebo podpory za určitých okolností s cieľom umožniť tejto osobe prístup k neprístupným situáciám alebo prostrediam alebo uplatnenie práva. Primerané úpravy môžu byť dočasné, napríklad odnímateľná rampa pre malé schody, softvér na čítanie obrazovky počítača, tlmočník posunkového jazyka pre konkrétne podujatie, úprava učebných plánov, učebných materiálov a vyučovacích stratégií alebo umožnenie prístupu k podpornému personálu.

(19cb)

(19cc) Opatrenia na primerané úpravy sa vyžadujú len v rozsahu, v akom nepredstavujú neúmerné zaťaženie. Výnimky z jednej alebo viacerých požiadaviek rovnakého zaobchádzania z dôvodu neúmerného zaťaženia, ktoré predstavujú, by nemali presahovať rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na obmedzenie tohto zaťaženia v každom jednotlivom prípade. Opatrenia, ktoré by predstavovali neúmerné zaťaženie, by sa mali chápať ako opatrenia, ktoré by znamenali nadmerné dodatočné organizačné alebo finančné zaťaženie, a to pri zohľadnení pravdepodobného výsledného prínosu pre dotknuté osoby so zdravotným postihnutím. Pri každom posúdení by sa mali zohľadňovať len legitímne dôvody.

(19d)

(20)

(20-a) Pri zabezpečovaní úplnej rovnosti osôb so zdravotným postihnutím v praxi v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, zohrávajú dôležitú úlohu opatrenia na zabezpečenie primeraných úprav v jednotlivých prípadoch. V rámci dlhodobého zmluvného alebo iného vzťahu medzi poskytovateľom a osobou so zdravotným postihnutím by sa štrukturálna úprava priestorov alebo vybavenia mohla považovať za primerané úpravy. Primerané úpravy môžu zahŕňať usporiadanie alebo zmenu zvyčajných politík, postupov a praxe poskytovateľa, úpravu podmienok prístupu a poskytnutie konkrétnej pomoci alebo služieb, zohľadňujúc konkrétne potreby osoby so zdravotným postihnutím, s cieľom dosiahnuť rovnaký výsledok. Opatrenia na zabezpečenie primeraných úprav by nemali predstavovať neúmerné zaťaženie.

- (20aa) Pri poskytovaní bývania by sa však od poskytovateľa nemalo na účely dosiahnutia súladu s ustanoveniami tejto smernice o primeraných úpravách požadovať vykonanie štrukturálnej úpravy priestorov ani úhrada nákladov na takúto úpravu. Poskytovateľ by však mal v súlade s vnútroštátnym právom a praxou takúto úpravu akceptovať, ak je financovaná z iných zdrojov a nepredstavuje neúmerne zaťaženie iného druhu.
- (20-b) Členské štáty sa nabádajú, aby vypracovali a realizovali inovačné opatrenia na zabezpečenie primeraných úprav.
- (20ab)
- (20b) Pri posudzovaní toho, či opatrenia na zabezpečenie primeraných úprav nepredstavujú neúmerne zaťaženie, by sa malo prihliadať na niekoľko faktorov, okrem iného na veľkosť, zdroje a povahu organizácie alebo podniku, ako aj na odhadované náklady na takéto opatrenia alebo (technickú a/alebo ekonomickú) životnosť infraštruktúr a predmetov, ktoré sa používajú na poskytovanie služby. Okrem toho by mohlo k neúmernému zaťaženiu dochádzať najmä vtedy, ak by na zabezpečenie prístupu k hnutelnej alebo nehnuteľnej veci, ktorá je chránená vnútroštátnymi predpismi na základe svojej historickej, kultúrnej, umeleckej alebo architektonickej hodnoty, bolo potrebné vykonať rozsiahle štrukturálne úpravy.
- (20c) S cieľom poskytnúť dostatočný čas na splnenie požiadaviek na zabezpečenie primeraných úprav pre osoby so zdravotným postihnutím stanovených v tejto smernici je vhodné, aby sa na transpozíciu takýchto opatrení stanovila dlhšia lehota.

(20d) Touto smernicou nie sú dotknuté právne akty Únie, v ktorých sa stanovujú špecifikácie na zabezpečenie prístupnosti alebo primeraných úprav pre osoby so zdravotným postihnutím. Takéto špecifikácie sa ustanovujú okrem iného v nariadení Komisie (EÚ) č. 1300/2014²⁵, nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 181/2011²⁶, nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006²⁷ a nariadení (EÚ) 2021/782²⁸. Okrem toho sa v smernici (EÚ) 2019/882 stanovujú požiadavky na prístupnosť určitých výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2102 z 26. októbra 2016 o prístupnosti webových sídel a mobilných aplikácií subjektov verejného sektora sa stanovujú požiadavky na prístupnosť webových sídel a mobilných aplikácií subjektov verejného sektora, čím sa umožňuje lepšia prístupnosť uvedených webových sídel a mobilných aplikácií pre používateľov, najmä osoby so zdravotným postihnutím. Ďalšie právne požiadavky sa stanovujú okrem iného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 a v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ. Keď sú dodržané právne akty Únie, ktorými sa stanovujú podrobné normy alebo špecifikácie týkajúce sa primeraných úprav určitého tovaru alebo služieb, požiadavky tejto smernice týkajúce sa primeraných úprav sa považujú za splnené.

---

²⁵ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1300/2014 z 18. novembra 2014 o technických špecifikáciách interoperability týkajúcich sa prístupnosti železničného systému Únie pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby so zníženou pohyblivosťou (Ú. v. EÚ L 356, 12.12.2014, s. 110).

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 181/2011 zo 16. februára 2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 1).

²⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 1).

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/782 z 29. apríla 2021 o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 1).

- (21) Zákaz diskriminácie by sa nemal dotknúť zachovania alebo prijatia opatrení zo strany členských štátov, ktorých účelom je predchádzať znevýhodneniam skupiny osôb určitého náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie alebo ktorú charakterizuje kombinácia týchto osobitných dôvodov diskriminácie, alebo ho kompenzovať. Takéto opatrenia môžu zahŕňať poskytovanie podpory organizáciám osôb určitého náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie alebo organizáciám zameraným na takéto osoby, ak ich hlavným cieľom je podporovať hospodárske, kultúrne alebo sociálne začlenenie týchto osôb alebo vyhovieť ich osobitným potrebám.
- (22) Touto smernicou sa ustanovujú minimálne požiadavky, a tým sa členským štátom dáva možnosť prijať alebo zachovať priaznivejšie ustanovenia. Vykonávanie tejto smernice by sa nemalo použiť ako odôvodnenie na akékoľvek zhoršenie už existujúceho stavu v jednotlivých členských štátoch.
- (23) Osoby, ktoré boli diskriminované z dôvodu svojho náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie, by mali mať k dispozícii primerané prostriedky právnej ochrany. V záujme zabezpečenia účinnejšej úrovne ochrany by združenia, organizácie a iné právne subjekty mali byť oprávnené zúčastňovať sa na konaní, aj v mene akejkoľvek obeť alebo na jej podporu, bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne procesné predpisy týkajúce sa zastupovania a obhajoby na súdoch.
- (24) V súlade s existujúcim *acquis* EÚ v oblasti rovnosti a nediskriminácie by sa pravidlá o dôkaznom bremene mali prispôbiť, ak ide o prípad diskriminácie *prima facie*, a aby sa účinne uplatňovala zásada rovnakého zaobchádzania, dôkazné bremeno by sa malo presunúť na žalovaného, keď sa predložia dôkazy o takejto diskriminácii. Nie je však na žalovanom, aby dokazoval, že žalobca vyznáva určité náboženstvo alebo vieru alebo má určité zdravotné postihnutie, určitý vek alebo určitú sexuálnu orientáciu.

- (25) Účinné vykonávanie zásady rovnakého zaobchádzania si vyžaduje primeranú súdnu ochranu pred viktimizáciou.
- (26) Rada vo svojom uznesení o nadviazaní na Európsky rok rovnakých príležitostí pre všetkých (2007) vyzvala na plnú účasť občianskej spoločnosti vrátane organizácií zastupujúcich osoby vystavené riziku diskriminácie, sociálnych partnerov a zainteresovaných strán na tvorbe politík a programov zameraných na predchádzanie diskriminácii a podporu rovnosti a rovnakých príležitostí na európskej aj vnútroštátnej úrovni.
- (27) Zo skúseností pri uplatňovaní smerníc 2000/43/ES, 2004/113/ES a 2006/54/ES²⁹ vyplýva, že ochrana pred diskrimináciou na základe dôvodov, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, by sa posilnila rozšírením mandátu existujúceho subjektu alebo subjektov pre rovnaké zaobchádzanie v každom členskom štáte na záležitosti, na ktoré sa vzťahuje táto smernica. V smernici Rady (EÚ) 2024/1499 sa stanovujú a zavádzajú minimálne normy pre fungovanie subjektov pre rovnaké zaobchádzanie, najmä pokiaľ ide o ich účinnosť a nezávislosť. Smernica Rady (EÚ) 2024/1499 by sa preto mala vzťahovať aj na záležitosti, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, a mala by sa na tento účel zmeniť. Okrem toho členské štáty môžu ako usmernenie s cieľom pomôcť zlepšiť účinnosť a nezávislosť týchto orgánov použiť odporúčanie Komisie o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie z 22. júna 2018.

---

²⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 23).

- (28) Členské štáty by mali podporovať zber údajov o rovnakom zaobchádzaní a diskriminácii, a to najmä s cieľom monitorovať a vyhodnotiť účinnosť opatrení, ktoré sa prijali na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Členské štáty môžu na tento účel napríklad stanoviť východiskové hodnoty alebo merateľné ciele alebo môžu zbierať kvalitatívne a/alebo kvantitatívne údaje. Na účely tejto smernice by údaje o rovnakom zaobchádzaní a diskriminácii mali zahŕňať akékoľvek informácie, ktoré sú užitočné a relevantné na opísanie a analýzu situácie, pokiaľ ide o rovnosť, v tom zmysle, že naznačujú existenciu a/alebo rozsah diskriminácie a/alebo rovnosti. Zozbierané údaje môžu zahŕňať základné údaje, ako sú napríklad demografické a socio-ekonomické údaje, údaje o materiálnych alebo prežívaných nerovnostiach, alebo údaje, ktoré umožňujú posúdenie súčasných politík, alebo údaje založené na ukazovateľoch ľudských práv. Údaje by sa mali zbierať v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou a v súlade s uplatniteľným právom Únie, najmä nariadením (EÚ) 2016/679 (všeobecné nariadenie o ochrane údajov). Údaje o rovnakom zaobchádzaní a nediskriminácii môžu predstavovať osobitné kategórie osobných údajov v zmysle článku 9 nariadenia (EÚ) 2016/679. Pri transpozícii tejto smernice by členské štáty mali zabezpečiť, aby vnútroštátne právne predpisy obsahovali primerané záruky uplatniteľné na spracúvanie osobných údajov, najmä pokiaľ ide o osobitné kategórie osobných údajov. Členské štáty by takisto mali zaistiť bezpečnosť, integritu, pravosť a dôvernosť údajov získaných a uchovávaných na účely tejto smernice.

- (29) Členské štáty by mali zaviesť účinné, primerané a odradzujúce sankcie pre prípady porušenia vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice. Sankcie môžu zahŕňať správne a finančné sankcie, ako sú pokuty alebo vyplatenie náhrady škody, ako aj iné druhy sankcií.
- (30) Keďže cieľ tejto smernice, konkrétne zabezpečenie spoločnej úrovne ochrany pred diskrimináciou vo všetkých členských štátoch, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu rozsahu a dôsledkov navrhovanej činnosti ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 ZEÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (31) V súlade s bodom 34 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva³⁰ sa členské štáty vyzývajú, aby vo vlastnom záujme a v záujme Únie vypracovali a zverejnili tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a opatreniami na jej transpozíciu,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

---

³⁰ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Účel

V tejto smernici sa ustanovuje rámec pre boj proti diskriminácii z dôvodu náboženského vyznania alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie s cieľom zaviesť v členských štátoch uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle tejto smernice.

Článok 2

Pojem diskriminácie

1. Na účely tejto smernice sa pod pojmom „zásada rovnakého zaobchádzania“ rozumie, že nesmie existovať žiadna diskriminácia založená na ktoromkoľvek z dôvodov uvedených v článku 1.
2. Na účely tejto smernice je „diskrimináciou“:
  - a) priama diskriminácia, o ktorú ide, keď sa z jedného z dôvodov uvedených v článku 1 zaobchádza s jednou osobou nepriaznivejšie, ako sa v porovnateľnej situácii zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa zaobchádzalo s inou osobou;
  - b) nepriama diskriminácia na základe jedného z dôvodov uvedených v článku 1, o ktorú ide, keď by v dôsledku navonok neutrálneho ustanovenia, kritéria alebo praxe bola znevýhodnená osoba určitého náboženského vyznania alebo viery, so zdravotným postihnutím, určitého veku alebo určitej sexuálnej orientácie v porovnaní s inými osobami s výnimkou prípadu, že uvedené ustanovenie, kritérium alebo prax je objektívne zdôvodnené legitímnym cieľom a prostriedky na jeho dosiahnutie sú primerané a potrebné;

- c) obťažovanie, o ktoré ide, keď k nežiaducemu správaniu súvisiacemu s jedným z dôvodov uvedených v článku 1 dochádza s cieľom alebo účinkom narušenia dôstojnosti osoby a vytvorenia zastrašujúceho, nepriateľského, ponižujúceho, zneuct'ujúceho alebo urážlivého prostredia. V tejto súvislosti možno pojem obťažovania vymedziť v súlade s vnútroštátnym právom a praxou členských štátov;
  - d)
  - d-b) pokyn na diskrimináciu osôb na základe jedného z dôvodov uvedených v článku 1;
  - e) odmietnutie primeraných úprav pre osoby so zdravotným postihnutím, o ktoré ide, ak sa nedodržia ustanovenia článku 4a tejto smernice.
3. Diskriminácia podľa tejto smernice zahŕňa diskrimináciu na základe kombinácie dôvodov diskriminácie uvedených v článku 1, ako aj kombináciu jedného alebo viacerých týchto dôvodov a ktoréhokoľvek z dôvodov diskriminácie podľa smernice 2000/43/ES, smernice 2004/113/ES alebo smernice 79/7/EHS.
- 4.
- 5.
- 5a. Rozdiely v zaobchádzaní na základe veku môžu byť povolené, ak sú zdôvodnené legitímnym cieľom vrátane legitímnych cieľov sociálnej a zdravotnej politiky a ak sú prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa primerané a potrebné.

- 7a. Rozdiely v poistnom, poistnom plnení, cenách, platbách alebo poplatkoch jednotlivcov pri poskytovaní poisťovacích, bankových a iných finančných služieb na základe veku nepredstavujú diskrimináciu na základe veku v prípade, že sú takéto rozdiely objektívne a primerane zdôvodnené legitímnym cieľom a prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa sú primerané a nevyhnutné. Platí to len vtedy, ak sa vek použil ako určujúci faktor pri posudzovaní rizika pre dotknutú službu, a len v prípade, ak sa posúdenie rizík zakladá na presných, relevantných a aktuálnych poistno-matematických alebo štatistických údajoch alebo – ak tieto údaje nie sú k dispozícii alebo sú nedostatočné – na relevantných a spoľahlivých lekárskech poznatkoch a ak sa pri tomto posúdení rizík zohľadňuje individuálna situácia žiadateľa o poisťováciu, bankovú alebo inú finančnú službu.
7. Rozdiely v poistnom, poistnom plnení, cenách, platbách alebo poplatkoch jednotlivcov pri poskytovaní poisťovacích, bankových a iných finančných služieb na základe zdravotného stavu nepredstavujú diskrimináciu v zmysle tejto smernice v prípade, že sú takéto rozdiely objektívne a primerane zdôvodnené legitímnym cieľom a prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa sú primerané a nevyhnutné. Platí to len vtedy, ak sa zdravotný stav použil ako určujúci faktor pri posudzovaní rizika pre dotknutú službu, a mal by sa použiť len v prípade, ak sa posúdenie rizík zakladá na presných, relevantných a aktuálnych poistno-matematických alebo štatistických údajoch alebo – ak tieto údaje nie sú k dispozícii alebo sú nedostatočné – na relevantných a spoľahlivých lekárskech poznatkoch a ak sa pri tomto posúdení rizík zohľadňuje individuálna situácia žiadateľa o poisťováciu, bankovú alebo inú finančnú službu.
6. Preferenčné zaobchádzanie na základe veku alebo zdravotného postihnutia môže byť povolené, ak je objektívne zdôvodnené legitímnym cieľom a prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa sú primerané a potrebné. Preferenčné zaobchádzanie na zabezpečenie začlenenia, integrácie alebo zapojenia do spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými môže mať formu voľného prístupu, znížených sadzieb alebo preferenčného prístupu a môže byť povolené podľa tejto smernice ako zdôvodnené, primerané a potrebné zaobchádzanie.

8. Touto smernicou nie sú dotknuté opatrenia stanovené vo vnútroštátnom práve, ktoré sú v demokratickej spoločnosti primerané a potrebné na udržiavanie verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, predchádzanie trestnej činnosti, ochranu maloletých, ochranu zdravia a bezpečnosti a ochranu základných práv a slobôd iných osôb, ako sú chránené Chartou základných práv, vrátane ochrany súkromného a rodinného života, práv starších osôb, slobody náboženského vyznania, slobody združovania, slobody prejavu, slobody tlače, slobody informácií, zmluvnej slobody a slobody podnikania.

Článok 3
Rozsah pôsobnosti

1. Zákaz diskriminácie sa v rámci právomocí prenesených na Európsku úniu a v rámci obmedzení stanovených v odseku 2 a pri plnom dodržaní zásad subsidiarity a proporcionality vzťahuje na všetky osoby z verejného i súkromného sektora vrátane verejných subjektov, pokiaľ ide o:
- a) prístup k sociálnej ochrane, pokiaľ súvisí so sociálnym zabezpečením, sociálnou pomocou, sociálnym bývaním a zdravotnou starostlivosťou.

Prístup podľa tohto písmena zahŕňa proces vyhľadávania informácií, podávania žiadostí a registrácie, ako aj samotné poskytovanie opatrení sociálnej ochrany;
  - b)
  - c) prístup k vzdelávaniu.

Prístup podľa tohto písmena zahŕňa proces vyhľadávania informácií, podávania žiadostí a registrácie, ako aj samotné prijatie a účasť na vzdelávacích činnostiach;
  - d) prístup k tovaru a službám vrátane bývania, ktoré sú k dispozícii verejnosti, a ich poskytovanie.

Prístup podľa tohto písmena zahŕňa proces vyhľadávania informácií, podávania žiadostí, registrácie, objednávanie, rezervácie, prenájmu a kúpy, ako aj samotné poskytovanie a využívanie daných tovarov a služieb.

2. Táto smernica sa nevzťahuje na:

- a) záležitosti, na ktoré sa vzťahuje rodinné právo vrátane rodinného stavu a osvojenia, na reprodukčné práva, ani na súvisiace nároky na dávky sociálneho zabezpečenia spojené s rodinným stavom;
- b) organizáciu a financovanie systémov sociálnej ochrany členských štátov, na vytvorenie a riadenie takýchto systémov a súvisiace dojednania, na podstatu, výšku, výpočet a trvanie dávok a služieb, ani na podmienky nároku na tieto dávky a služby vrátane vekových obmedzení;
- c)
- d) organizáciu a financovanie systémov vzdelávania členských štátov vrátane zriadenia a riadenia vzdelávacích inštitúcií, obsahu vzdelávania a vzdelávacích činností, vypracúvania učebných plánov, určovania postupov pre skúšky a podmienok oprávnenosti vrátane stanovenia poplatkov, ako aj vekových obmedzení pre školy, kurzy alebo štipendiá, študentské granty a pôžičky;
- e) rozdiely v zaobchádzaní na základe náboženského vyznania alebo viery, pokiaľ ide o podmienky prijatia do vzdelávacích inštitúcií, ktorých charakter je založený na náboženskom vyznaní alebo viere, v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi, tradíciami a praxou;
- f) prístup k tovaru a službám vrátane bývania, ktoré sa ponúkajú v oblasti súkromného a rodinného života a k transakciám uskutočňovaným v tejto súvislosti, a ich poskytovanie.

- 3.
- 3a. Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne opatrenia povoľujúce alebo zakazujúce nosenie náboženských symbolov ani sa ňou neobmedzuje právomoc členských štátov v týchto otázkach.
4. Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne právne predpisy zabezpečujúce sekulárnu povahu štátu, štátnych inštitúcií alebo orgánov či vzdelávania alebo týkajúce sa postavenia cirkví a iných organizácií založených na náboženskom vyznaní alebo viere ani sa ňou neobmedzuje právomoc členských štátov v týchto otázkach, ako sa uznáva v článku 17 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
- 4a. Touto smernicou nie sú dotknuté cielené vnútroštátne opatrenia, ktoré zaručujú nediskriminačné preferenčné zaobchádzanie v súvislosti s určitými sociálnymi dávkami, pokiaľ a tak dlho, ako je to potrebné na riešenie demografickej výzvy, akou je klesajúca miera pôrodnosti, ktorú potvrdzujú presné údaje preukazujúce takýto pokles miery pôrodnosti.
5. Táto smernica sa nevzťahuje na rozdiely v zaobchádzaní z dôvodov štátnej príslušnosti a nie sú ňou dotknuté právne predpisy a podmienky, ktoré sa vzťahujú na vstup štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti na územie členských štátov a pobyt na ňom ani na akékoľvek zaobchádzanie s nimi v súvislosti s právnym postavením dotknutých príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti.
- 5a. Rozdiely v zaobchádzaní vyplývajúce z regionálnych alebo miestnych rozdielov v úrovni služieb verejného záujmu nepredstavujú diskrimináciu v zmysle tejto smernice.

Článok 4

Článok 4a

Primerané úpravy pre osoby so zdravotným postihnutím

1. V záujme zaručenia toho, aby sa v prípade osôb so zdravotným postihnutím dodržiavala zásada rovnakého zaobchádzania, sa v oblastiach stanovených v článku 3 zabezpečia primerané úpravy.
2. Na účely odseku 1 znamenajú primerané úpravy potrebné a primerané zmeny a prispôbenie, ktoré nepredstavujú neúmerné zaťaženie, ak je to v konkrétnom prípade potrebné, s cieľom zabezpečiť osobe so zdravotným postihnutím požívanie alebo uplatňovanie prístupu k opatreniam sociálnej ochrany, prístupu k vzdelávaniu a prístupu k tovaru a službám a ich poskytovaniu v rozsahu pôsobnosti tejto smernice na rovnakom základe s ostatnými.
3. Pri poskytovaní bývania sa podľa odsekov 1 a 2 od poskytovateľa nepožaduje, aby vykonal štrukturálnu úpravu priestorov alebo aby za túto úpravu platil. Poskytovateľ bývania by však mal v súlade s vnútroštátnym právom a praxou takúto úpravu akceptovať, ak je financovaná z iných zdrojov a nepredstavuje neúmerné zaťaženie.
4. Ustanoveniami tohto článku nie sú dotknuté ustanovenia práva Únie týkajúce sa prístupnosti alebo primeraných úprav v súvislosti s konkrétnym tovarom alebo službami.

5. Na posúdenie, či by opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu s týmto článkom predstavovali neúmerné zaťaženie, sa zohľadňujú najmä tieto faktory:
- a) veľkosť, zdroje, povaha a čistý obrat a zisk nositeľa povinnosti;
  - aa) negatívny vplyv skutočnosti, že sa neprijalo primerané a nevyhnutné opatrenie, na osobu so zdravotným postihnutím,
  - b) odhadované náklady na primerané a nevyhnutné opatrenie;
  - c) odhadovaný úžitok pre osoby so zdravotným postihnutím vo všeobecnosti, pričom sa zohľadní intenzita a obdobie využívania príslušného tovaru a služieb a intenzita a trvanie vzťahu s predajcom alebo poskytovateľom;
  - ca) výška verejných finančných prostriedkov, ktoré má nositeľ povinnosti k dispozícii na prijatie primeraného a nevyhnutného opatrenia;
  - d)
  - e) historická, kultúrna, umelecká alebo architektonická hodnota dotknutej hnutelnej alebo nehnuteľnej veci a
  - f) bezpečnosť a uskutočniteľnosť dotknutých opatrení.

Toto zaťaženie sa nepovažuje za neúmerné, ak ho dotknutý členský štát dostatočne kompenzuje opatreniami, ktoré existujú v rámci jeho politiky týkajúcej sa osôb so zdravotným postihnutím.

2.

3.

Článok 5

Pozitívne opatrenia

1. S cieľom zabezpečiť úplnú rovnosť v praxi zásada rovnakého zaobchádzania nebráni žiadnemu členskému štátu zachovať alebo prijať osobitné opatrenia na predchádzanie znevýhodneniam súvisiacim s náboženským vyznaním alebo vierou, zdravotným postihnutím, vekom alebo sexuálnou orientáciou a na ich kompenzáciu.

Článok 6

Minimálne požiadavky

1. Členské štáty môžu prijať alebo zachovať ustanovenia, ktoré sú pre ochranu zásady rovnakého zaobchádzania priaznivejšie ako ustanovenia tejto smernice.
2. Vykonávanie tejto smernice za žiadnych okolností nie je dôvodom na zníženie úrovne ochrany pred diskrimináciou, ktorú členské štáty už poskytujú v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica.

KAPITOLA II

PROSTRIEDKY NÁPRAVY A PRESADZOVANIE PRÁVA

Článok 7

Ochrana práv

1. Členské štáty zabezpečia, aby súdne a/alebo správne konania, prípadne – ak to považujú za vhodné – vrátane postupov alternatívneho riešenia sporov na presadzovanie povinností podľa tejto smernice boli k dispozícii všetkým osobám, ktoré sa cítia poškodené nedodržiavaním zásady rovnakého zaobchádzania voči nim, dokonca aj vtedy, keď sa vzťahy, v ktorých malo dôjsť k diskriminácii, už skončili.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa združenia, organizácie alebo iné právne subjekty, ktoré majú v súlade s kritériami stanovenými v ich vnútroštátnom práve oprávnený záujem zabezpečiť dodržiavanie ustanovení tejto smernice, mohli zúčastňovať buď v mene navrhovateľa alebo na jeho podporu s jeho súhlasom na každom súdnom a/alebo správnom konaní stanovenom na vymáhanie povinností podľa tejto smernice.
3. Odsekmi 1 a 2 nie sú dotknuté vnútroštátne pravidlá vzťahujúce sa na lehoty na podanie návrhu na začatie konania v súvislosti so zásadou rovnakého zaobchádzania.
4. Týmto ustanovením nie je dotknuté uplatňovanie článku 10 smernice Rady (EÚ) 2024/1499.

Článok 8

Dôkazné bremeno

1. Členské štáty prijímú v súlade so svojimi vnútroštátnymi súdnymi systémami nevyhnutné opatrenia, aby prislúchalo odporcovi preukázať, že nedošlo k porušeniu zákazu diskriminácie, keď sa osoba domnieva, že bola poškodená nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, a uvedie súdu alebo inému príslušnému orgánu skutočnosti nasvedčujúce tomu, že nedošlo k diskriminácii.
2. Odsek 1 nebráni členským štátom, aby zaviedli pravidlá dokazovania, ktoré sú pre žalobcov výhodnejšie.
3. Odsek 1 sa nevzťahuje na trestné konanie.
4. Členské štáty môžu rozhodnúť, že nebudú uplatňovať odsek 1 na konania, v ktorých zisťovanie skutkových okolností prislúcha súdu alebo inému príslušnému orgánu.
5. Odseky 1, 2, 3 a 4 tohto článku sa uplatňujú aj na všetky konania, ktoré sa začali podľa článku 7 ods. 2.

Článok 9

Viktimizácia

Členské štáty zavedú v rámci svojich vnútroštátnych právnych systémov také opatrenia, ktoré sú potrebné na ochranu jednotlivcov pred akýmkoľvek nepriaznivým zaobchádzaním alebo nepriaznivými následkami, ktoré sú reakciou na sťažnosť alebo konanie zamerané na presadenie súladu so zásadou rovnakého zaobchádzania.

Článok 10
Šírenie informácií

Členské štáty zabezpečia, aby boli o ustanoveniach prijatých podľa tejto smernice, ako aj o príslušných už platných ustanoveniach vhodnými prostriedkami informované dotknuté osoby na celom ich území.

Článok 11
Dialóg s príslušnými zainteresovanými stranami

Členské štáty s cieľom podporiť zásadu rovnakého zaobchádzania podporujú dialóg s príslušnými zainteresovanými stranami, ktoré majú v súlade s príslušným vnútroštátnym právom a praxou oprávnený záujem podieľať sa na boji proti diskriminácii z dôvodov a v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica.

Článok 12

KAPITOLA III ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 13

Súlad

Členské štáty prijímú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby sa dodržiavala zásada rovnakého zaobchádzania v rozsahu pôsobnosti tejto smernice, a najmä:

- a) aby sa zrušili všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, ktoré sú v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania;
- b) aby sa vyhlásili alebo mohli vyhlásiť za neplatné všetky zmluvné ustanovenia, vnútropodnikové pravidlá a pravidlá, ktorými sa spravujú ziskové alebo neziskové združenia, ktoré sú v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, alebo aby sa takéto ustanovenia a pravidlá zmenili.

Článok 14

Sankcie

Členské štáty ustanovia pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tejto smernice, a prijímú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Sankcie môžu pozostávať zo zaplatenia náhrady škody, ktorá nesmie byť obmedzená stanovením hornej hranice vopred, a musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

Článok 14a

Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti

Členské štáty pri vykonávaní tejto smernice zohľadňujú cieľ odstrániť nerovnosti a podporovať rovnosť medzi mužmi a ženami.

Článok 14b
Zmeny smernice (EÚ) 2024/1499
[smernica prijatá na základe COM(2022) 689 final]

Smernica 2024/1499/EÚ sa mení takto:

1. V článku 1 ods. 1 a 2, článku 4, článku 5 ods. 1 a 2, článku 8 ods. 1, článku 10 ods. 1, článku 15 a článku 16 ods. 2 a 4 sa slová „smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/ES“ nahrádzajú slovami „smernice 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES, 2004/113/ES a XX/XX (smernica prijatá na základe COM(2008) 426 final)“.
2. V článku 6 ods. 1 sa slová „článku 4 smernice 79/7/EHS, článku 2 smernice 2000/43/ES, článku 2 smernice 2000/78/ES alebo článku 4 smernice 2004/113/ES“ nahrádzajú slovami „článku 4 smernice 79/7/EHS, článku 2 smernice 2000/43/ES, článku 2 smernice 2000/78/ES, článku 4 smernice 2004/113/ES alebo článku 2 smernice XX/XX (smernica prijatá na základe COM(2008) 426 final)“.

Článok 15
Vykonávanie

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do .... [3 roky po prijatí]. Bezodkladne o tom informujú Komisiu a oznámia jej znenie týchto ustanovení.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Pokiaľ ide o článok 4a, sú členské štáty oprávnené využiť predĺženie lehoty na transpozíciu uvedenej v odseku 1 až o dva roky. Na tento účel členské štáty informujú Komisiu a oznámia príslušný dátum transpozície do [3 roky po prijatí].
- 3.
4. Členské štáty podporujú zber údajov o rovnakom zaobchádzaní a nediskriminácii. Údaje sa zbierajú v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou a v súlade s uplatniteľným právom Únie, najmä nariadením (EÚ) 2016/679 (všeobecné nariadenie o ochrane údajov).

Článok 16

Správa

1. Členské štáty oznámia do [štyroch rokov po dátume stanovenom v článku 15 ods. 1] a potom každých päť rokov Komisii všetky informácie potrebné na to, aby Komisia vypracovala pre Európsky parlament a Radu správu o uplatňovaní tejto smernice.
2. Komisia vo svojej správe primerane zohľadní stanoviská vnútroštátnych orgánov pre rovnaké zaobchádzanie a príslušných zainteresovaných strán, ako aj Agentúry EÚ pre základné práva. V súlade so zásadou uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti stanovenou v článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa v tejto správe okrem iného uvedie posúdenie vplyvu prijatých opatrení na ženy a mužov. Na základe prijatých informácií táto správa v prípade potreby obsahuje aj návrhy na revíziu a aktualizáciu tejto smernice.

Článok 17

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom jej uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 14b sa uplatňuje od... [*koniec lehoty na transpozíciu tejto smernice*].

Článok 18

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.
